

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ

Постернак Н.О.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
E-mail: nposternak1976@gmail.com

Європейський освітній простір навчання майбутніх фахівців орієнтований у відповідності до стандартів професійної компетентності сучасного століття. Реалізація цієї мети передбачає здійснення відповідних змістових, організаційних і методичних перетворень, а педагогічна практика має стати засобом усвідомлення соціально-педагогічного процесу.

Тому, кафедра психолого-педагогічних дисциплін Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова під час підготовки вчителів біології використовує «активне навчання», яке передбачає використання такої системи методів і прийомів, що спрямовані головним чином не на повідомлення студентам готових знань, їх запам'ятовування та відтворення, а на організацію студентів для самостійного одержання знань, засвоєння вмінь і навичок у процесі активної пізнавальної та практичної діяльності.

Навчання студентів з «Методики навчання біології» побудовано на підходах активного навчання: навчання, орієнтоване на студента, де студенти беруть активну роль у навчанні, з викладачем як інструктором навчання; навчання на основі запитів, на основі проблем або відкриттів, де студенти навчаються, звертаючись до інформаційних джерел, аналізують докази, поєднуючи такі докази з існуючою практикою та теоретичними знаннями, схематизація висновків, а також роздуми про власні висновки. Отже, активне навчання передбачає застосування вправ та прийомів, які спонукають студентів активізувати навички критичного мислення, аналізу інформації тощо.

Так, наприклад, цікавим та досить ефективним прийомом є «Читання вголос в групах» — варіант методу навчання в

співробітництві «Вчимося разом» (Learning Together) розроблений в університеті штату Міннесота в 1987 році (Девід Джонсон, Роджер Джонсон). Всі студенти розбиваються на групи в 3–5 чоловік. Кожна група одержує одне завдання, що є підзавданням великої теми, над якою працюють всі студенти. У результаті спільної роботи окремих груп і всіх груп у цілому досягається засвоєння всього матеріалу. Основні принципи - індивідуальний підхід, рівні можливості [1,с.124].

Студенти отримують необхідний матеріал для вивчення. Окрім ознайомлення з теоретичним матеріалом вони отримують завдання до тексту, так би мовити, «кейс» завдань: 1) скласти блок-схему або опорний конспект, який необхідно презентувати учасникам інших груп. Упродовж презентації можуть виникати запитання у слухачів, які вони задають для уточнення того чи іншого положення; 2) другим завданням до тексту є складання тестового завдання для учасників інших груп на які вони мають дати відповіді. Якщо виникає проблема з відповіддю на запитання або інші варіанти відповіді, група звертається за поясненням до розробників тестового завдання. Вони мають довести або пояснити свою позицію. Така робота в група дозволяє опрацювати теоретичний матеріал з різних позицій, в прямому та зворотному напрямку. Тобто, студенти знайомляться з текстом з різною метою. Під час навчання студенти можуть робити набагато більше, ніж просто слухати та фіксувати готові думки викладача. Вони можуть продукувати інформацію самостійно, визначати й обговорювати проблеми, знаходити шляхи їх розв'язання, спостерігати і планувати. Студенти мають змогу застосовувати нові знання та навички на практиці, створювати зворотні зв'язки.

На заняттях з «Методики навчання біології» використовуються заняття у форматі «Світового кафе», «Перевернутий клас», «Галерея думок», «Передбачення», «Сортування», «SWOT-аналіз» (Strong, Weak, Opportunities, Threats — сильні (сторони), слабкі (сторони), можливості, загрози).

Опитування студентів щодо застосованих навчальних технік засвідчило, що всі, без виключення учасники, зазначили невимушений настрій навчання та спілкування з колегами-

студентами сприяли створенню комфортних умов навчання. Окрім цього, інформація, якою студенти ділилися між собою сприймалась легко та зрозуміло. Студенти також відмітили доступне інформаційно-комунікативне середовище («спілкування на рівних»), вони відчули себе справжніми дослідниками, оскільки інформацію здобували самостійно, в дискусіях або від колег. Загалом, учасники наголосили, що навчання побудоване на принципі самонавчання, взаємодопомоги та комунікацій дозволило відчути себе впевненими у власних діях [2, с.145].

Можемо зазначити, що активне навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності. Застосування у практиці навчання вищих освітніх закладах активних форм навчання дозволяє сформувати у студентів інтерес до дисципліни; більш глибоке і повне засвоєння освітнього матеріалу; формування навичок самостійного пошуку шляхів вирішення поставленого навчального завдання; формування у студентів власної думки і ставлення до майбутньої професії.

Література

1. Покась Л.А., Постернак Н.О. Використання педагогічних технологій у навчанні природничих дисциплін. – Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції 14 листопада 2018 року / Укл. О.П.Галай, Т.А.Ляшенко, О.О.Яременко-Гасюк, С.М.Іваненко, Л.В.Петько – К.:НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018 – 247 с. – С. 145-150.
2. Постернак Н.О. Інтерактивне навчання як напрям модернізації сучасної природничої освіти у вищих навчальних закладах освіти – Режим доступу:<https://vseosvita.ua/library/interaktivne-navcanna-ak-napram-modernizacii-sucasnoi-prirodnicoi-osviti-u-visih-navcalnih-zakladah-osviti-3248.html>
3. Тимошенко Л. И., Кудрявцев Р. А., Тарасов В. А., Малофей А. О. Интерактивные методы обучения в высшей школе // Философия образования. - №2, 2015. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/v/interaktivnye-metody-obucheniya-v-vysshey-shkole>